

ශ්‍රී ලංකාවේ නිරිතදිග වෙරළෙහි බහුවිධ හා රූප විද්‍යාත්මක ක්‍රියාවලිය

එන්.එම්.ආර් ප්‍රියදර්ශනී¹, එන්.එම්.සී.එම් නවරත්න²

පෘථිවිය මතුපිට හා මතුපිටට ආසන්න ප්‍රදේශවල දක්නට ලැබෙන භෞතික ප්‍රභවවල උපත, පරිණාමය, ව්‍යුහය හා ක්‍රියාවලිය හා රූප විද්‍යාත්මක අධ්‍යයනවල දී සිදු වේ. එහි දී අධ්‍යයනය කරනු ලබන ගලන ජලය, තරංග, සුළං, ග්ලැසියර්, භූගත ජලය යන නග්නීකාරක බිහිර්ජන්‍ය බලවේගවලට අදාළ තරංග සහ සුළං බලවේගයන් හේතු කරගෙන වෙරළ භූරූප නිර්මාණ ක්‍රියාවලිය සිදු වේ. ශ්‍රී ලංකාවේ නිරිතදිග වෙරළ තීරය දෙවිනුවර සිට අම්බලන්ගොඩ දක්වා ව්‍යාප්ත වේ. මෙම වෙරළ තීරය නිරිතදිග මෝසම මගින් වැඩි වශයෙන් බාදනයට ලක් වේ. ඒ අනුව බාදිත වෙරළ තීරයක් ලෙස හඳුනාගත හැකි මෙම වෙරළ තීරයේ බාදනය හේතුවෙන් විවිධ රූප විද්‍යාත්මක හැඩයන්ගෙන් යුතු හා රූප නිර්මාණය වේ. අධ්‍යයනයට බඳුන් වන්නේ දකුණු පළාතේ මාතර දිස්ත්‍රික්කයේ වැල්ලමඩම සිට මාතර නගරය දක්වා නිරිතදිග වෙරළ තීරය වේ. ශ්‍රී ලංකාවේ නිරිතදිග වෙරළ තීරයේ සුවිශේෂීතාව වන්නේ තරංග ක්‍රියාවලියට අමතරව හා රූප නිර්මාණය සඳහා සුළං ක්‍රියාවලිය, අනුවෙරළත් ප්‍රවාහය හා මානව ක්‍රියාකාරකම්වල බලපෑම ඉවහල් වීම බව පෙනේ. මෙම වෙරළ තීරයේ බහුවිධ ක්‍රියාවලීන් හේතු කරගෙන බොහෝ භූරූප නිර්මාණය වේ. මෙම ප්‍රදේශය ප්‍රමාණයෙන් කුඩා වෙරළ තීරයක් වුව ද එකම ස්ථානයක බහුවිධ ක්‍රියාවලීන්ගෙන් සැදුම්ලත් බහුවිධ හා රූප බොහෝ සංඛ්‍යාවක් හඳුනාගත හැකිය. වර්ගීකරණවලට අනුව බාදිත වෙරළක් වුව ද නිධිසාදිත ලක්ෂණ හඳුනාගත හැකි විමත් තවත් සුවිශේෂී ලක්ෂණයකි. නිරිතදිග වෙරළ තීරයේ භූරූප විද්‍යාත්මක ලක්ෂණ, හා රූප විද්‍යාත්මක ක්‍රියාවලි සහ විවිධ හා රූප විද්‍යාත්මක හැඩයන් ස්ථානීයව සිදුවන හඳුනාගැනීම මෙම අධ්‍යයනයේ ප්‍රධාන අරමුණ වේ. මෙම අධ්‍යයනයේ පර්යේෂණ ගැටළුව නිරිතදිග වෙරළ තීරයේ බහුවිධ හා රූප ක්‍රියාවලිය ගොඩනැගී ඇත්තේ කෙසේ ද? යන්න විමසා බැලීම වන අතර මේ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයන ක්‍රමවේදය භාවිත කර ඇති අතර ඒ තුළින් ලබාගන්නා ප්‍රාථමික දත්ත විස්තරාත්මකව විශ්ලේෂණය කරීමට සිතියම්, ආවේක්ෂණ සටහන්, පාංශු නියැදි හා ඡායාරූප භාවිත කරන ලදී. ඒ අනුව මෙම වෙරළ තීරය බහුවිධ හා රූප ක්‍රියාවලිය සහිත වෙරළ තීරයක් බවත් බහුවිධ හා විෂමතාවයන්ගෙන් හෙබි වටිනා වෙරළ තීරයක් ලෙස හඳුනාගත හැකිය.

ප්‍රමුඛ පද : බලවේග, භූරූප විද්‍යාත්මක ක්‍රියාවලිය, බාදිත වෙරළ, සුවිශේෂී, ස්ථානීය

¹² භූගෝල විද්‍යා අධ්‍යයනාංශය, රුහුණ විශ්වවිද්‍යාලය, rasikapriyadarshani111@gmail.com